

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 46/07-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. apríla 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. K. a V. K., obaja bytom B., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice I vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 768/02 a postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Co 336/2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. K. a V. K. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. októbra 2006 doručená sťažnosť Ing. D. K. a V. K., obaja bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 14 C 768/02 a postupom

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Co 336/2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa žalobným návrhom na vydanie platobného rozkazu z 20. februára 1998 podaným Okresnému súdu Košice II domáhali od odporcov uhradenia dlžnej sumy 30 500 Sk s príslušenstvom vyplývajúcej zo zmluvy o predaji osobného automobilu. Vec bola 17. novembra 1998 postúpená okresnému súdu ako miestne príslušnému súdu.

Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd a krajský súd napriek jednoduchosti veci nerozhodli právoplatne ani po 8 rokoch trvania konania, sťažovatelia zastávajú názor, že uvedeným postupom došlo k porušeniu ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a „... keďže sme v konaní neboli zastúpení advokátom súd mal i za povinnosť poskytnúť nám pomoc čo súd porušil a takto je aj naše právo podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy SR porušené...

1. st. a 2 st. súd porušil i naše právo z uzavretých medzinárodných dohôd najmä protokolu č. 4 čl. 6 a dodatkového protokolu čl. 1 a preto požadujeme a dožadujeme sa u Ústavného súdu SR spravodlivého zadosťučinenia vzhľadom na rozsah, význam a cenu porušených práv navrhujem, aby nám Ústavný súd SR priznal a aby zaviazal Okresný súd Košice I a Krajský súd v Košiciach vyplatiť nám majetkovú a nemajetkovú ujmu každému po 65000.- Sk, sťažovateľovi v 1. rade aj 2. rade osobitne“. Sťažovatelia zároveň požiadali aj o ustanovenie advokáta v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú je možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov... Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv v... čl. 46 ústavy možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práv „... z uzavretých medzinárodných dohôd najmä protokolu č. 4 čl. 6 a dodatkového protokolu čl. 1“ postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 768/02 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 336/2005. Sťažovatelia však neuviedli názov konkrétnej medzinárodnej dohody, preto sa ústavný súd nemohol touto časťou sťažnosti zaoberať.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov v časti namietajúcej porušenie ich základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádzal ústavný súd zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte dochádza a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte trvá (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06).

Zo sťažnosti, z predložených príloh, ako aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu č. Spr. 2332/06 z 11. apríla 2006 zjavne vyplýva, že v čase jej doručenia ústavnému súdu sa vec nachádzala na krajskom súde v dôsledku podania odvolania, a to od vypravenia spisu okresným súdom 4. októbra 2005. Sťažovatelia namietali prietahy v konaní okresného súdu, ktorý vo veci samej v čase podania sťažnosti už nekonal. Z uvedeného dôvodu

okresný súd už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh namietaného konania ani spôsobovať prieťahy v ňom. Sťažnosť sťažovateľov bolo preto v tejto časti potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (m. m. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 24/06) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v rámci preskúmania odvolacieho konania pred krajským súdom z príloh k sťažnosti, ako aj z vyjadrenia predsedu krajského súdu č. Spr. 10016/06 zo 7. apríla 2006 zistil, že po doručení spisu krajskému súdu 6. októbra 2005 bol termín odvolacieho pojednávania stanovený na 20. apríl 2006. Z vyjadrenia predsedu krajského súdu č. 1 SprV/303/2007 z 30. marca 2007 vyplýva, že krajský súd rozhodol o odvolaní rozsudkom č. k. 1 Co 336/2005-126 z 19. októbra 2006, t. j. približne po 12 mesiacoch od predloženia spisu.

Ústavný súd na základe týchto zistení konštatoval, že samotnú dĺžku odvolacieho konania nemožno považovať za neprimerane dlhú, a to jednak vzhľadom na zložitosť veci vyžadujúcu starostlivú prípravu pojednávania, ako aj potrebu vysporiadať sa so všetkými skutočnosťami potrebnými pre vydanie rozhodnutia v odvolacom konaní, pričom činnosť krajského súdu v rámci odvolacieho konania považoval za plynulú a nespôsobujúcu zbytočné prieťahy v konaní. Na základe toho ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu, a preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovatelia namietali aj porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že „*prieťahy na súdoch Slovenskej republiky pretrvávajú dodnes...*“. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že právo na súdnu ochranu predchádza ochranu priznanú prostredníctvom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Okresný súd ani krajský súd neodmietli prerokovanie a rozhodovanie vo veci sťažovateľov, čím poskytli ochranu ich právam a oprávneným záujmom v namietanom konaní. Z uvedeného dôvodu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy,

a preto bolo potrebné ich sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovatelia ďalej namietali porušenie svojho základného práva na právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, ku ktorému malo dôjsť tým, že „... *keďže sme neboli v konaní zastúpení advokátom súd mal i za povinnosť poskytnúť nám pomoc čo súd porušil...*“. Obsahom základného práva na právnu pomoc je najmä poskytnutie právnej pomoci v kvalifikovanej forme, t. j. osobou s právnickým vzdelaním. V konaní podliehajúcim úprave podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) pre právo na právnu pomoc platí, že účastník konania sa môže dať v konaní zastúpiť inou osobou, pričom poučovacia povinnosť súdu podľa § 5 OSP sa týka iba podmienok, spôsobu a účinku výkonu práv a povinností účastníkov konania procesnej, nie hmotnoprávnej povahy. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi postupom okresného súdu a krajského súdu a základným právom sťažovateľov podľa čl. 47 ods. 2 ústavy, a preto ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľov (napr. ustanovenie právneho zástupcu, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2007